

Verkoop Stadsgebouwen 7.8.1824. Akte 22. Dit was een openbare verkoop bij de rechtbank in Sneek, omdat de stad een schuld had, die ze niet kon of wilde betalen. Aan deze veiling ging een procedure van een jaar of 3 vooraf met dwangbevelen enz.

. C 10. Met kamertje met uitzicht op de publieke straat voor en achter op het zeilperk en klein portaal en voordeur. Liggende aan de sluis en bewoond door Thomas Durks de Jong als vrije gebruiker. Ten oosten het zeilperk, ten westen de publieke straat, ten zuiden Antje la Haize en ten westen de sluis. Akte 62. Burgemeester S.P. Haijtema verkoopt deze 5 gebouwen voor f 1050 aan de provincie.

Verkoop Stadsgebouwen 7.8.1824. Akte 22.. A 22. Door Arjen Wiebes Hamersma als huurder bewoond. Voorzien van een verdieping, 2 beneden kamers en in het voorhuis een smederij met ruime zolder. Ten oosten en noorden Pieter Hendriks Bakker, ten westen de straat en ten zuiden de steeg. Akte 62. Burgemeester S.P. Haijtema verkoopt deze 5 gebouwen voor f 1050 aan de provincie.

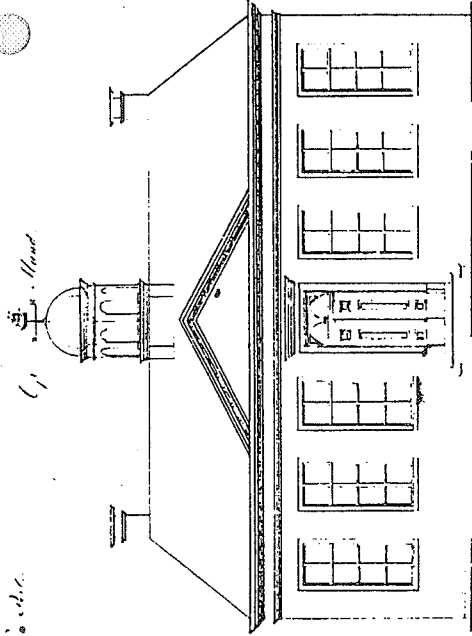
Verkoop Stadsgebouwen 7.8.1824. Akte 22.. A 73. Door de wed. Cornelis Jans als vrije huurder bewoond. Voorzien van een verdieping. Uitzicht op het Bolwerk en het Koepoortspad. Er achter een loods en bleek. Ten oosten het Bolwerk, ten westen de diaconie der Hervormde Gemeente, ten zuiden het Koepoortspad en ten noorden Jacob Aukes Lootsma. Akte 62. Burgemeester S.P. Haijtema verkoopt deze 5 gebouwen voor f 1050 aan de provincie.

Verkoop Stadsgebouwen 7.8.1824. Akte 22.. C 32. Het stadhuis, gebruikt wordende voor Raadsvergaderingen met 2 verdiepingen en 6 kamers en een zolder over het geheel en erop een torentje met klok. Beneden gemeld Raadhuis een vertrek voor de stadswaag, één voor de gevangenen, een magazijn en een ruimte voor beschutting van het vee. Achter een eigen regenwaterbak. Naastliggers: de straat, de zeedijk, het waterschap en G.G. Mulder. Akte 62. Burgemeester S.P. Haijtema verkoopt deze 5 gebouwen voor f 1050 aan de provincie.

Verkoop Stadsgebouwen 7.8.1824. Akte 22.. C 62. Bewoond door J.H. Fortuin en gebruikt als school. Huis met een verdieping. Achter een kamer en een keuken met uitzicht op de zeedijk en bleek en regenwaterbak. Voor een vertrek gebruikt wordende voor het onderwijs. Het huis heeft een zolder. Naastliggers: de straat ten oosten, ten westen een leeg erf, ten zuiden Andries Heijes Wybrands en ten noorden de erven Hollander.

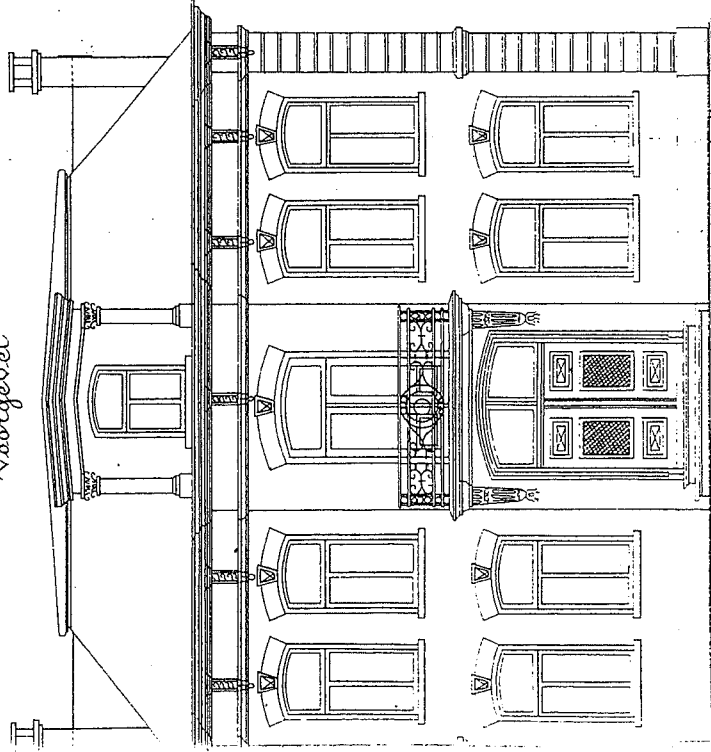
De heer Jacob Zandstra, procureur te Sneek koopt alle 5 percelen voor f 200. Voorwaarde bij de koop was, dat de koper alle proces en deurwaarderskosten ook moest betalen. Deze kosten bedroegen f 850. Zandstra koopt deze gebouwen voor S.P. Haijtema, die alles dus voor f 1050 overneemt.

Akte 62. Burgemeester S.P. Haijtema verkoopt deze 5 gebouwen voor f 1050 aan de provincie.



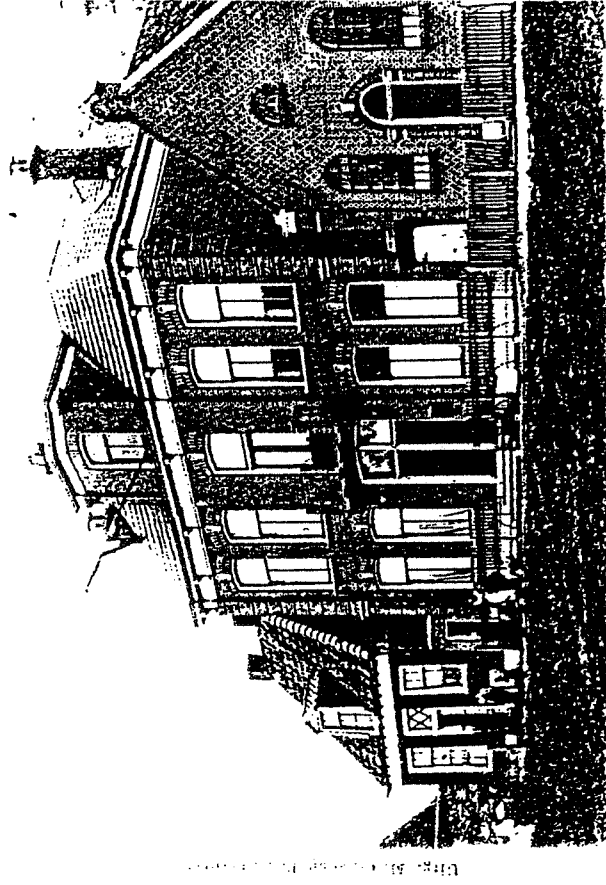
Afb. 5 Ontwerp gemeentehuis uit 1836, Ryksargyf
**TEKENING VAN EEN NIEUW TE BOUWEN GEMEENTEHUIS
 MET WONING TE STAVOREN IN 1889.**

Voorgevel



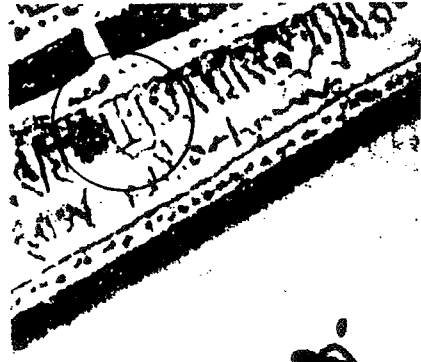
Afb. 6 Ontwerp gemeentehuis uit 1889, Gem.argyf

HET STADHUIS EN STAVOREN



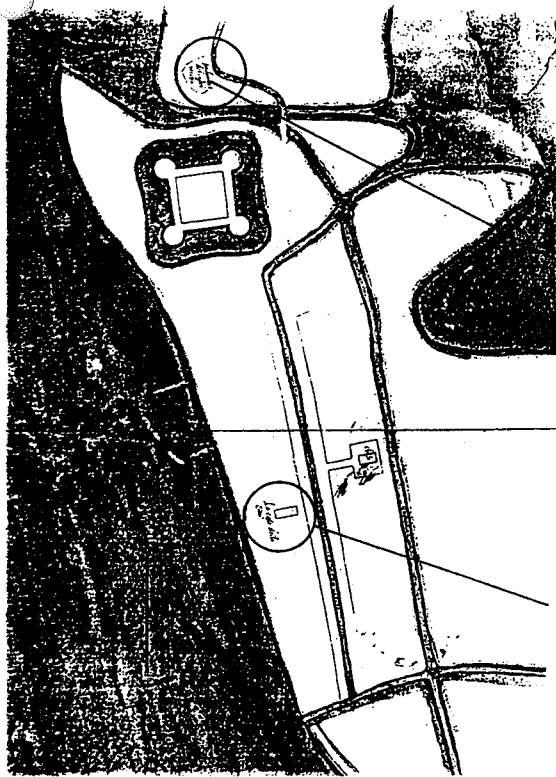
AFB. 1 FOTO 1901 m. DE JONG.

WAAROM EEN STADHUISMUSEUM



Stavoren.

Detail kaart Braun en Hoogenberg 16^e eeuw

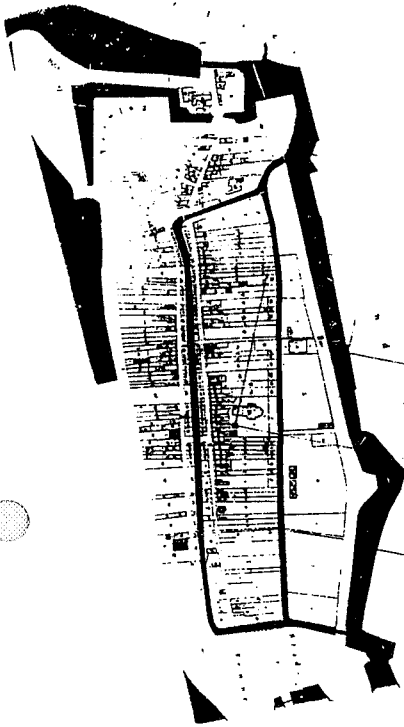


Afb. 3 kaart 9 de Robles atlas, m.g.v.Ryksargyf

Alhoewel er beweringen zijn, dat De zee Stavoren in de loop van de tijd terug heeft gedrongen, blijkt uit vergelijking van afb.3 en 4, dat de vorm van stavoren nauwelijks is veranderd in de laatste 500 jaar.

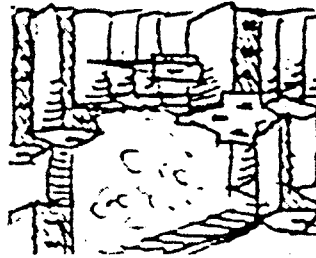
Op kaart 3 blijkt duidelijk, dat er op de plaats van het huidige stadshuis ook een stadhuis stond ver voor 1572 (La casa della citta, Het huis van de stad).

Ook blijkt hieruit, dat het kasteel van Albrecht van Beieren uit 1395 t.n.v. de oude haven heeft gestaan, (Fundamenti del castel vecchia, Fundamenten van het oude kasteel). Dit is nu ongeveer t.n.v. het haven-Hoofd in de spoorhaven.



Afb. 4 Kadastrale kaart uit 1836, gem. argyf

*vanaf 4-1-1900 naar
rijks*



WAARSCHIJNLIJK STAAN DE STADHUIZEN
AL 500 JAAR OPDEZELFDE PLAATS.

Ook op de kaart van I. Blaeu begin 17^e eeuw staat het toenmalige stadhuis weergegeven, alsmede op kaart 44 van de Robles Atlas, Ryksargyf.

De Gemeente Nijefurd is nog in beraad over de bestemming van het gemeentehuis van Stavoren, maar wij hebben inmiddels al indelingstekeningen en ideeën aan de burgemeester gegeven, want wij gaan voor:
HET STADHUISMUSEUM STAVOREN.

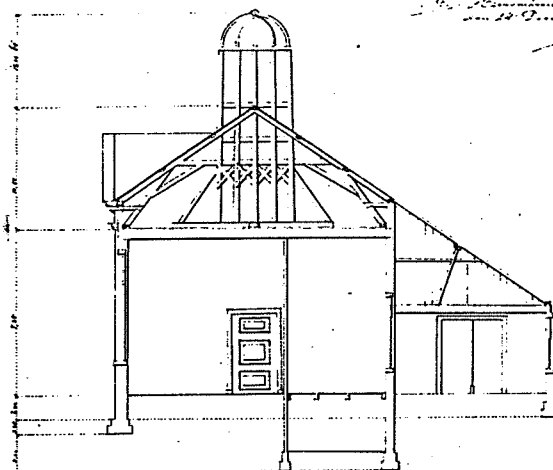
De initiatiefnemers: Henk Stoelhorst.
Sjouk Lemstra.



1436

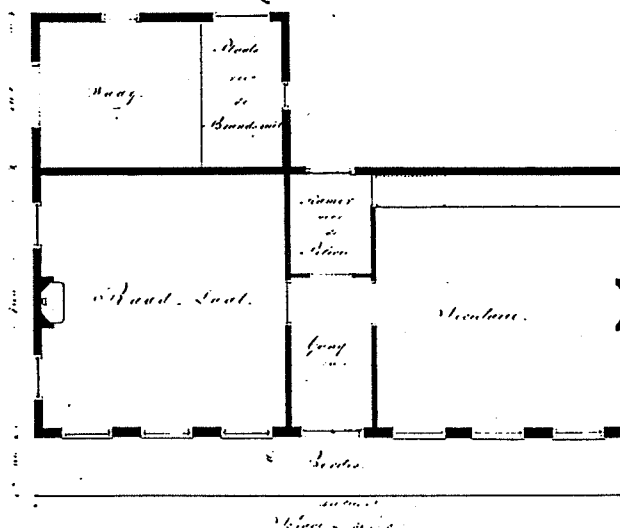
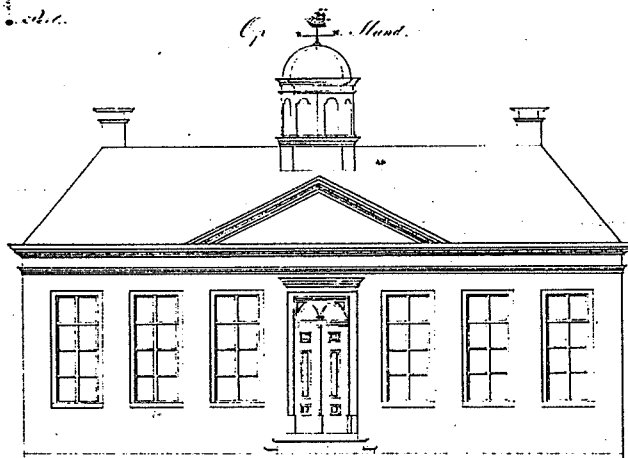
Levenswade vrede 1748 n.b.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]



James M. Smith.

G. Hand



My name is ...

REG. N° 257

RAF, Kaartencol. no. 12171.

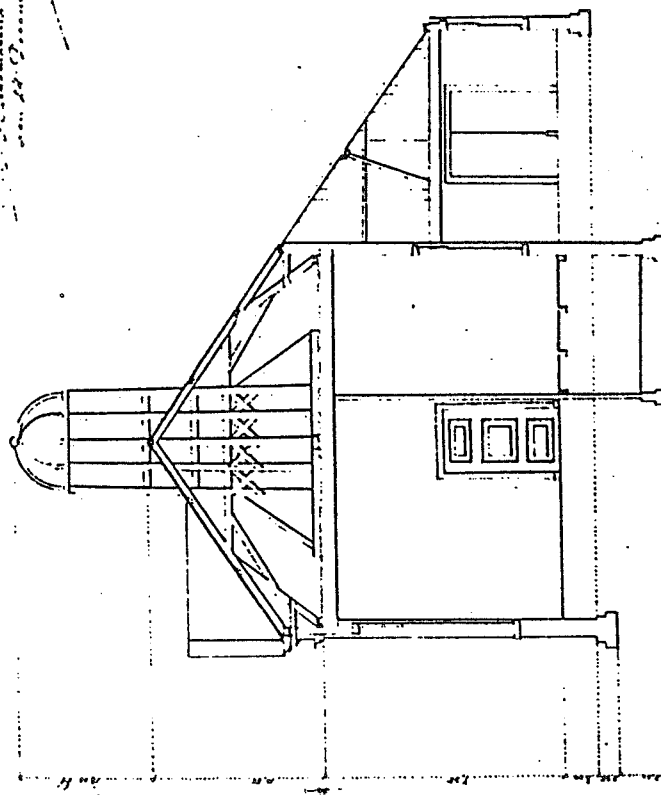
ontwerp gemeente huis, 1836. Rijksarchief.

Styl. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Stedenbouw
van een nieuw te bouwen Gemeente Huis, 1836.

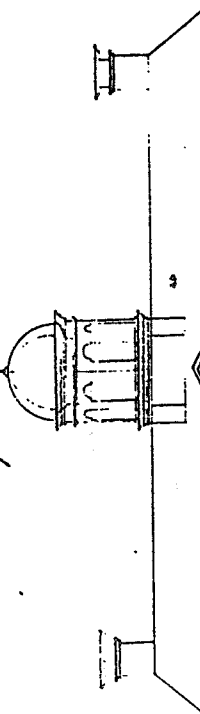
1836.

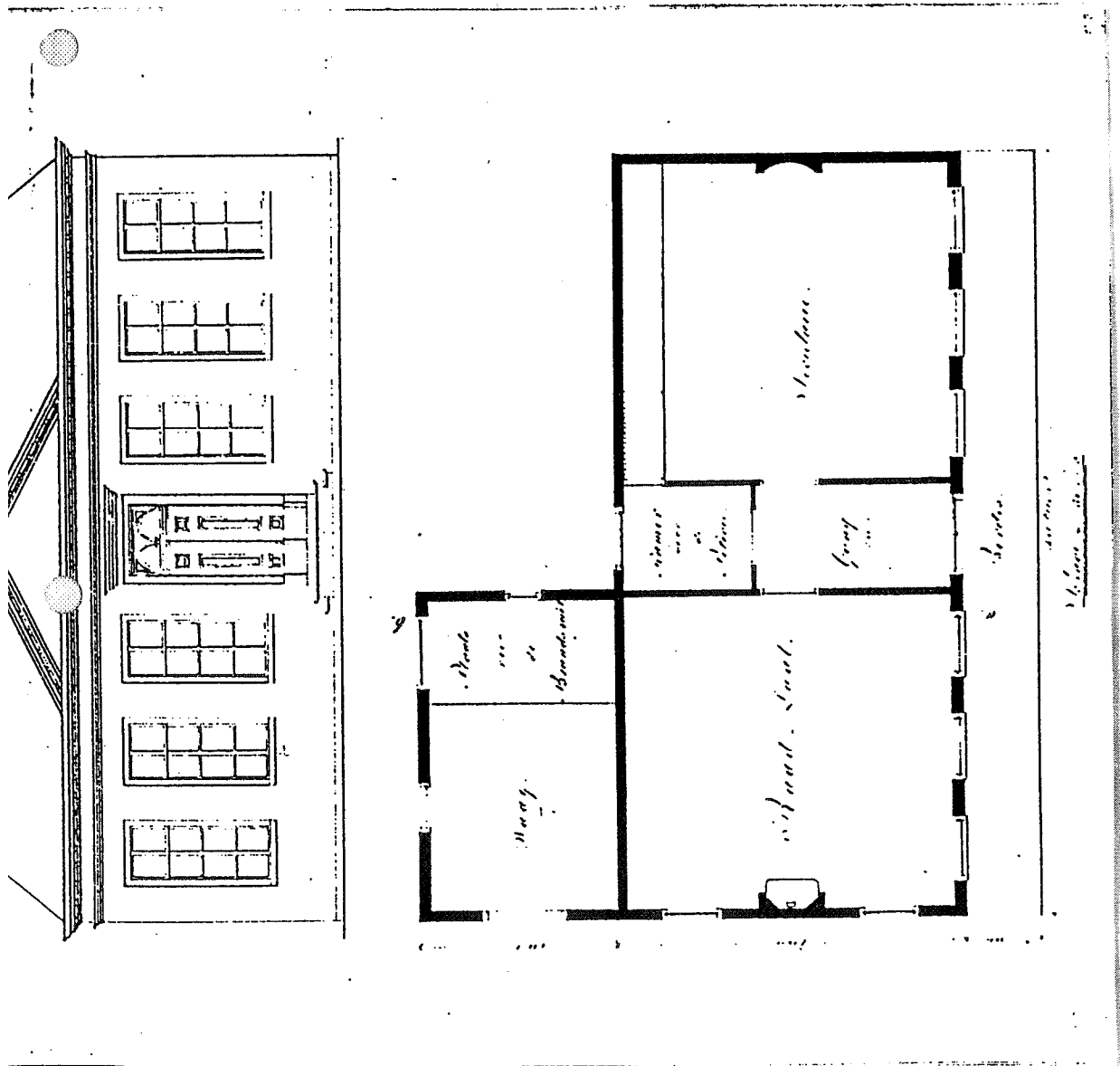
Gemeente huis, 1836.



Stedenbouw.

G. J. M. M. M.





Artikel: Restauratie raadzaal Stavoren 1931-1937

Uit: het gemeente-archief van Nijefurd te Workum
archief van de gemeente Stavoren
nr 2.07.354 Restauratie raadzaal gemeentehuis 1931-1937
map 181 (correspondentie) en
map 182 (bouwtekeningen van het interieur van de raadzaal, gemaakt door architecten van het Rijksbureau voor de Monumentenzorg; foto geborduurd wapen)

Toelichting:

Op dit moment denkt de gemeente Nijefurd na over de toekomst van het gemeentehuis. Tot 11 mei konden gegadigden een bod indienen bij het college van burgemeester en wethouders. De schrijver van dit artikel, de heer H.J. Koskamp uit Coevorden, heeft de gemeente het bod gedaan om de restauratie te organiseren. In totaal zijn bij de gemeente ongeveer 7 aanbiedingen binnengekomen. Een raadsbesluit valt misschien op 9 juli a.s. (ambtelijke informatie van dhr A. Blom d.d. 24 mei).

Een belangrijk punt van het gemeentehuis is de eventuele restauratie van raadzaal en haar inhoud, te weten wandschilderingen, betimmeringen en meubilair. De heer Blom vertelde mij dat hierover in het gemeente-archief van Nijefurd een en ander is te vinden. De heer Broersma, medewerker archief, stelde deze mij bereidwillig ter beschikking bij mijn bezoeken aan het gemeentehuis in Workum.

Uit de veelheid aan informatie heb ik in eerste instantie beperkt tot de restauratie van raadzaal in periode 1931-1937. Het grootste deel van de informatie in het bijgaande artikel is ontnomen aan het, in map 181 los aanwezige, archiefstuk: "VERSLAG VAN DE PLECHTIGE ONTHULLING VAN EEN BORSTBEELD VAN HARE MAJESTEIT DE KONINGIN IN DE GERESTAUREERDE RAADZAAL TE STAVOREN OP 11 FEBRUARI 1937, des namiddags 4.45 uur, DOOR MR. P.A.V. BARON VAN HARINXMA THOE SLOOTEN, COMMISSARIS DER KONINGIN IN DE PROVINCIE FRIESLAND.", gecodeerd x.07.354/(2). Dit archiefstuk bestaat voor een belangrijk deel uit een samenvoeging van artikelen uit de Leeuwarder Courant, het Nieuwsblad van Friesland, Drijfhouts Nieuwsblad, de Stavorensche Courant en de Groote Pers.

RESTAURATIE RAADZAAL STAVOREN 1931-1937

De stad Stavoren heeft als oudste Friese stad een lange geschiedenis. De stad heeft vele stadhuizen gekend. Het laatste stadhuis dateert van 1889, het voorlaatste werd omstreeks 1775 op dezelfde plek gebouwd. Op de plattegrond van de stad Stavoren uit het "Toonnel der Steden" van J. Bleau, Amsterdam 1649 is in dezelfde buurt een hoog en imposant raadhuis met een grote torenspits te zien (zie bijgaande ansichtkaart, uitgegeven door Stavoren Promotie).

Uit het genoemde voorlaatste stadhuis zijn 18e eeuwse wandschilderingen overgebracht naar het nieuwe stadhuis van 1889. Deze bevonden zich begin jaren dertig in een bedenkelijke toestand. Het toenmalige college van Burgemeester en Wethouders bracht dit eind 1930 onder de aandacht van de Commissaris van de Koningin in Friesland. Deze gaf in overweging advies van de Rijkscommissie voor de Monumentenzorg in te winnen.

Onder voorzitterschap van de heer Mr. S.M. Van Haersma Buma, de toenmalige burgemeester van Stavoren, pakt de gemeente dit zodanig op, dat dezelfde Commissaris op 11 februari 1937 een nieuw borstbeeld van Koningin Wilhelmina kon onthullen in de gerestaureerde raadzaal. (De burgemeester, de heer Van Haersma Buma is de vader van de latere burgemeester van Workum en Sneek; hijzelf is in de oorlog door de Duitsers gefusilleerd.)

De Rijkscommissie voor de Monumentenzorg in Den Haag gaf advies, begeleiding en steun aan de restauratie. Volgens het onderzoek in 1931 van Prof. Dr. W. Martin en advies van deze commissie aan B en W van Stavoren "vormen de zes wandschilderingen, benevens een in grijs geschilderd 'dessus de porte' en een portret van Prins Willem V, alle afkomstig

1 van het voormalig raadhuis en thans in de tegenwoordige raadzaal aangebracht, ondanks hun beperkte kunstwaarde, een zoo merkwaardig staal van de 18de eeuwse decoratieve schilderkunst in Friesland, dat het streven van Uw College naar een behoorlijke conservering alleszins gewettigd is."

Alle schilderijen zijn volgens de signering van de hand van E. van Hoek en stammen uit 1776. Op de zes wandschilderingen staan Bijbelse taferelen als "Jacob en Ezau", "Salomo's eerste Recht", en "Suzanna en de beide Ouderlingen". Op de 'dessus de porte' staat de Staverensche Maagd met de sleutel in de hand naast Mars en de trophee.

In 1937 werd aangegeven dat alle schilderijen volgens overlevering zouden zijn geschonken door de Erfstadhouder Prins Willem V. Een verdere bijzonderheid is het feit dat Staveren het enige stadhuis in Friesland kent met een geschilderd portret van deze prins.

De wandschilderingen werden door de heer Traas, verbonden aan het Museum Mesdag in Den Haag, gerestaureerd. Hij verdoekte de schilderijen, herstelde het vernis en dichtte grote gaten. Grote delen van het interieur van de raadzaal werden ontworpen en getekend door architecten van het Rijksbureau voor de Monumentenzorg.

De gemeente-opzichter, de heer I. Dijkstra, had het dagelijks toezicht. Veel toenmalige, en soms nu nog bekende en aanwezige, Staverense bedrijven werden ingeschakeld. De betimmeringen werden aangebracht door de firma J. Albada en Zoon, het verwerk door de firma J. Akkerman, en I. de Vries schilderde de burgemeesterskamer, het smid- en electricienswerk werd verzorgd door de firma's I. en A. Bakker en H. Smit. De stoffering werd geleverd door de firma's R.W. Smits en M.A. de Boer.

Het borstbeeld van Koningin Wilhelmina werd vervaardigd en geschonken door mej. I.A.L. van Beeck Calkoen te Utrecht. Het bevindt zich thans in het gemeentehuis van Nijefurd te Workum.

De burgemeesterskamer werd tegelijkertijd gerestaureerd volgens een ontwerp van de heer Oger van het Rijksbureau voor de Monumentenzorg. In deze kamer bevonden zich onder andere een op ware grootte geschilderd portret van Prins Willem V, verschillende etsen door de burgemeester geschonken en twee schilderijen geschonken door de schilder de heer J. Akkerman te Staveren.

De Commissaris van de Koningin spreekt bij opening van de raadzaal en zegt onder andere "Ik beschouw het als een gelukkig teken dat Uwe Raad de behoefte heeft gevoeld dit mooie monument uit het verleden zoveel mogelijk in zijn ouden vorm te herstellen: daaruit spreekt een eerbied voor het verleden".

De heer Oger, architect van het Rijksbureau voor Monumentenzorg, voegde hier aan toe " dat het hem genoeg deed tegenwoordig te kunnen zijn bij iets wat optimistisch moet stemmen, i.c. wanneer men blijkt geeft het bezit op prijs te stellen van dingen, die de monumentale uitdrukking van het verleden zijn. Helaas zijn de belangrijke gebouwen uit het verleden van deze stad, klooster en kerk, kasteel en stadhuis, alle verdwenen, de geest leeft voort en wil zich uiten, ook in de toekomst. B en W van Stavoren hebben met deze restauratie een daad verricht, die initiatieven kan opwekken onder de burgerij, initiatieven, die zich wellicht zullen kunnen uiten in het oprichten van nieuwe waardige gebouwen van kunst en wetenschap binnen deze stad."

Met deze, ook mij treffende, woorden van de heer Oger uit 1937 wil ik mijn eerste artikel over het stadhuis van Staveren besluiten. Voor een volgend artikel werd mij al gevraagd te berichten over het vervolg, zoals de toegang tot de raadzaal. Ik spreek de hoop uit dat Staveren en haar stadhuis weer tot bloei mogen komen en een deel van haar rijke geschiedenis mogen laten zien.

Henk Koskamp, Staveren, 28 mei 2002.